

ZAKLJUČCI 3. SAVJETOVANJA BH K/O CIRED

U Mostaru je u razdoblju od 16. do 18. listopada/oktobra 2022. godine, održana treća konferencija Bosanskohercegovačkog komiteta/ogranka CIRED - BH K/O CIRED. Međunarodna konferencija o elektrodistribuciji - CIRED (skraćenica od "Congres International des Réseaux Electriques de Distribution"; International Conference on Electricity Distribution) je udruženje koje okuplja stručnjake iz područja elektrodistribucijske djelatnosti. To je najširi krug stručnjaka iz distribucijskih poduzeća, instituta, fakulteta, proizvođača opreme, davatelja usluga, opskrbljivača, potrošača i regulatora. Cilj CIRED-a je povećanje stručne kompetencije i sposobnosti, vještina i znanja u najširem području elektrodistribucijske djelatnosti, uključujući i distribuiranu proizvodnju. CIRED su 1970. godine osnovali belgijski AIM (Udruženje inženjera elektrotehničkog instituta u Liege-u) i britanski IEE (danas IET: Udruženje inženjera i tehnologa). CIRED je neprofitno nevladino udruženje registrirano u Belgiji. Administraciju CIRED-a, financijski i kadrovski vode AIM i IET.

BH K/O CIRED je formiran kao organizacija u okviru BH K/O CIGRÉ i djeluje na čitavom području Bosne i Hercegovine. BH K/O CIRED se bavi stručnim i znanstvenim problemima iz područja distribucije električne energije, proučava funkcioniranje tržišta električne energije, proces regulacije te njegov utjecaj na tehnološki, funkcionalni i ekonomski razvoj elektrodistribucijskog sustava/sistema. U središtu djelovanja BH K/O CIRED-a su pitanja vezana za elektrodistribucijski sustav/sistem, uključujući projektiranje, izgradnju, pogon, održavanje, organizaciju, upravljanje i električnu opremu. Studijski odbori su osnovni organizacijski oblici djelovanja BH K/O CIRED-a. Oni proučavaju određenu problematiku iz područja kojima se bavi BH K/O CIRED. Broj studijskih odbora i sadržaj njihovog rada odgovara studijskim odborima Međunarodne konferencije o elektrodistribuciji - CIRED. Ukupno postoji 6 studijskih odbora.

ZAKLJUČCI

1. Treće savjetovanje je organizirano i održano na visokoj razini, jednako kao i prethodna dva savjetovanja. Tehnički uvjeti su bili iznimno kvalitetni. Konferencija je imala i međunarodni karakter.

Organizirane su prezentacije kroz izložbeni prostor sljedećih tvrtki:

- Elektro Nabava, Bosna i Hercegovina
- JP Elektroprivreda BiH, Bosna i Hercegovina
- MICOM BH

Organizirane su stručne prezentacije sljedećih tvrtki:

- KONČAR - Novi iskoraci na najzahtjevnijim tržištima
- SIEMENS AG - Smart Infrastructure - održivost i nove tehnologije
- SCHNEIDER ELECTRIC - Transformatorske stanice - Razvoj i digitalna transformacija srednjenaponske opreme
- ABB - Novi proizvodi i tehnologije

Na 3. savjetovanju BH O CIRED, održani su sljedeći uvodni referati:

- Krešimir Ugarković, HEP - Operator distribucijskog sustava d.o.o., Hrvatska
Preduvjeti uspješne provedbe EU projekata
- Anđelko Tunjić, HEP - Operator distribucijskog sustava d.o.o., Hrvatska
Aktivnosti HEP ODS-a na implementaciji AIM (*Asset Investment Management*) / CBRM (*Condition Based Risk Management*) metodologija za napredno upravljanje imovinom
- Mr. Matjaž Osvald, izvršni direktor, Elektro Ljubljana, Slovenija
Development of the Electricity Market at the Distribution Network Level

Razvidno je bilo kroz stručne prezentacije da savjetovanje podržavaju vodeće Europske tvrtke iz područja elektroenergetike.

Uvodni referati su prikazali nove trendove razvoja i smjernice djelovanja elektrodistribucijskog dijela elektroenergetskog sustava. Uvodni referati predstavljaju studije slučaja elektrodistribucijskih tvrtki regije Jugoistočna Europa.

2. Na 3. savjetovanju je predstavljen 61 redovni rad. Radovi su predstavljeni u okviru 6 studijskih odbora i praćeni su diskusijama sudionika. Broj sudionika uživo je bio zadovoljavajući. Svi radovi su recenzirani. Prihvaćeni radovi su prijavljeni od strane autora, osim iz BiH, također iz Republike Hrvatske, Srbije i Njemačke. Broj radova je u skladu s očekivanjima. Potrebno je i dalje raditi na povećanju broja radova kroz prezentiranje i aktualiziranje BH CIRED-a. Na tom području je nužno uložiti dodatne napore.
3. Preferencijalne teme za sljedeće savjetovanje su jako bitan parametar za pristigli broj radova i posjećenost sljedećeg savjetovanja. Potrebno je da preferencijalne teme prate trendove i svjetske novitete u području distribucije električne energije, sa što širim spektrom tema. Na taj način se animiraju stručnjaci iz najširih krugova na pisanje i kandidiranje stručnih i znanstvenih radova. Predsjednici studijskih odbora su po završetku savjetovanja dostavili prijedloge preferencijalnih tema za iduće savjetovanje.
4. Odabrani su radovi koji će biti prijavljeni za izdavanje u časopisu B&H Electrical Engineering (Bosanskohercegovačka elektrotehnika), izdavača BH CIGRÉ. Časopis Bosanskohercegovačka elektrotehnika je indeksiran u međunarodnim bazama podataka i to IET Inspec Direct i EBSCO.
5. Neke od tema koje predstavljaju aktualne trendove iz elektrodistribucijskog područja elektroenergetike, a o kojima se raspravljalo su:
 - a. rad pod naponom,
 - b. monitoring kvalitete napona na distribucijskoj razini,

- c. utjecaj prilika distribucijskog dijela sustava na prienosnu mrežu,
- d. upliv distribuirane proizvodnje u distribucijsku mrežu,
- e. informacijski sustavi i distribucijska mreža,
- f. tržište električne energije na distribucijskoj razini i
- g. utjecaj električnih vozila na distribucijsku mrežu.

6. Studijski odbori su donijeli pojedinačne zaključke savjetovanja.

Mostar, 12. 12. 2022. godine

Predsjednik BH K/O CIRED

izv. prof. dr. sc. Drago Bago, dipl. ing. el.

Zamjenik predsjednika BH K/O CIRED

dr. sc. Elvira Bećirović, dipl. ing. el.

Tajnik BH K/O CIRED

doc. dr. sc. Ivan Ramljak, dipl. ing. el.